28/11/2018

Κοινωνία συσσιτίων : Οι Έλληνες στις ουρές για φαγητό

/ Επικαιρότητα

Σημαντική είναι η στήριξη των ευπαθών ομάδων από την Εκκλησία και τις Ιερές Μονές σε μια εποχή που οι μαθητές λιποθυμούν από την πείνα, οι ηλικιωμένοι δεν παίρνουν συντάξεις και οι άλλοτε μεσαίες τάξεις τρέφονται ακόμη και από τα σκουπίδια.

Στις περισσότερες περιπτώσεις το κράτος θα μπορούσε να πεις κανείς ότι βρίσκεται σε ρόλο θεατή αν και τελευταία η εκκλησία ενεργοποιήσε ακόμη και το κράτος, δίνοντας το χέρι της στους φορείς για συνεργασία με στόχο το συμφέρον της κοινωνίας.

Εικόνες που θυμίζουν άλλες εποχές.

Οι μαρτυρίες ανθρώπων που στέκονται στην ουρά για ένα πιάτο φαγητό συγκλονίζουν :

«Απόπειρες για να φθάσω μέχρι τον κεσέ έκανα κι άλλες φορές αλλά προτίμησα να πεινάσω παρά να μπω σε αυτή τη διαδικασία που τη θεωρώ άκρως εξευτελιστική. Αυτό έλεγα διαρκώς μέσα μου αλλά στο τέλος δεν άντεξα την πείνα»

Αυτά τα λόγια που ανήκουν σε έναν από τους συνανθρώπους μας θα μπορούσαν να μας βάλουν σε σκέψεις για το αν εκτός από το να χορτάσουν την πείνα τους, οι άστεγοι και οι πεινασμένοι των Αθηνών θα έπρεπε να λαμβάνουν και ψυχολογική στήριξη για να αντιμετωπίσουν τη νέα τάξη πραγμάτων στην ζωή τους.

Δεν είναι απλό να στέκεσαι στην ουρά για ένα πιάτο φαγητό το 2018.

Ο Κ.Κ που τον συναντήσαμε σε ένα από τα συσσίτια του Δήμου Αθηναίων με κατεβασμένο το κεφάλι εξομολογείται:

«Πεινάς την πρώτη μέρα, πεινάς τη δεύτερη και την τρίτη λες δεν πειράζει ,προκειμένου να μπορέσω να φτάσω και την τέταρτη μέρα και να έχω δυνάμεις να περπατήσω πας και τρως … Πέφτουν εγωισμοί, χάνεις αξιοπρέπεια …»

Με τη μαρτυρία ενός άπορου Έλληνα μεταφερόμαστε στην ζωντανή εικόνα των πληγωμένων πρωταγωνιστών που για ένα πιάτο φαγητό παλεύουν με τη σκιά τους στην ουρά των συσσιτίων.

Αθήνα 2018 , οι Έλληνες με σκυμμένο το κεφάλι με σχεδόν καλυμμένα τα πρόσωπά τους στέκονται στις ουρές .

Όλοι την ίδια ώρα, κάθε μέρα, με τα ίδια συναισθήματα, με τις ίδιες αγωνίες, με την ίδια αβεβαιότητα για το μέλλον, περιμένουν υπομονετικά, για ένα πιάτο φαγητό και λίγο ψωμί, για να θρέψουν το θεριό της πείνας που κρύβεται μέσα τους.

Σε κεντρικά σημεία της άλλοτε περήφανης πόλης, που οι ρυθμοί της σε ζάλιζαν από το κυνήγι του θησαυρού της καθημερινότητας, τώρα τα βήματα των ανθρώπων στις ουρές σέρνονται μέχρι να φτάσουν εκεί που θα απλώσουν το χέρι για να πάρουν το μερίδιο τους .

Ο 45 χρονος Γιώργος πατέρας 2 παιδιών μιλάει για την εμπειρία του στα συσσίτια που κατά τα άλλα του έχουν σώσει τη ζωή:

«Την πρώτη φορά δεν μου άρεσε σαν εμπειρία, Δεν μου άρεσε γιατί πρέπει να κάνεις τον καραγκιόζη δηλαδή πρέπει να κοιτάς κάτω. Εγώ έχω μάθει να κοιτάω ψηλά Είναι ανθρώπινο να είσαι και άστεγος και άνεργος».

Τα συσσίτια στην Αθήνα όπως και σε άλλες πόλεις της Ελλάδας κρίθηκαν

αναγκαία για την επιβίωση οικονομικά ασθενών ομάδων , ηλικιωμένων, ανέργων, αναξιοπαθούντων . Στις ουρές όμως κατά την αναμονή σου συναντάς πολλούς νέους ανθρώπους που πια δεν ξεχωρίζουν από τους ανήμπορους.

Η Γιολάντα Ζωγοπούλου , ψυχολόγος του κέντρου υποδοχής και αλληλεγγύης του δήμου Αθηναίων έχει ως τώρα συναντήσει περιστατικά που δεν φανταζόταν ότι υπήρχαν στην Ελλάδα.

«Έχουμε και ανθρώπους 30-35 ετών που έρχονται έστω και για ένα πιάτο φαγητό διότι δεν μπορούν ούτε αυτό να εξασφαλίσουν μόνοι τους, ούτε ένα σάντουιτς να πάρουν. Έρχονται στην κοινωνική υπηρεσία και η ψυχολογία τους είναι τόσο άσχημη που δακρύζουν, όταν έρχεται η ώρα να εξηγήσουν γιατί ήρθαν σε μας».

Για το πιο δημιουργικό κομμάτι της κοινωνίας μιλάει και ο Κων. Δήμτσας διευθύνων σύμβουλος της «Αποστολής» της αρχιεπισκοπής της Ελλάδος που καθημερινά εξασφαλίζει το φαγητό για χιλιάδες συνανθρώπους μας :« Άνθρωποι από 30 ετών έως 50 είναι ένα μεγάλο μέρος των όσων ζητούν φαγητό στα συσσίτια της αρχιεπισκοπής. Κι αυτό είναι που μας δημιουργεί μεγάλο φόβο και πόνο. Το πιο δημιουργικό κομμάτι της κοινωνίας βρίσκεται αυτή τη στιγμή σε αδυναμία.»

Στα συσσίτια οι περισσότεροι από αυτούς που περιμένουν στην ουρά έχουν πτυχία πανεπιστημίου. Σήμερα συναντάς , πρώην επιχειρηματίες , πιο πολύ από τις αρχές τις κρίσης ,που έκλεισαν τις επιχειρήσεις τους και ίσως άφησαν και κόσμο στον δρόμο. Συναντάς καλλιτέχνες , και οικογενειάρχες που άλλοτε κρατούσαν στα χέρια το χαρτοφυλάκιο της δουλειάς τους και σήμερα κρατούν το κεσεδάκι για να τους βάλουν φαγητό από τα καζάνια που μαγειρεύουν για τους άπορους.

Ο 62χρονος Μ.Ν κουνάει το κεφάλι με απογοήτευση από τη μία αλλά με ευγνωμοσύνη από την άλλη που βρίσκει έστω και λίγο φαγητό:

« Όλα ήρθαν τούμπα .Δεν είναι επειδή είμαστε τεμπέληδες. Εργαζόμουν, αρρώστησα έκλεισε η επιχείρησή μου στην οποία απασχολούσα πολλά άτομα και από την κρίση έβαλα λουκέτο. Μετά έχασα την υγειά μου λόγω της κρίσης . Δεν άντεξα δυστυχώς δεν άντεξα.»

Κάποιοι από εκείνους, ίσως οι περισσότεροι, έρχονται κρυφά από τις οικογένειές τους ,από τους φίλους τους, από τα παιδιά τους να στηθούν στην ουρά των συσσιτίων. Οι νεοέλληνες άλλωστε δεν ήταν μαθημένοι σε παρόμοιες καταστάσεις πλην των Ελλήνων άλλων εποχών, των πολέμων και της κατοχής.

Κάποιοι από αυτούς έρχονται για να πάρουν μερίδες φαγητού ή άλλα τρόφιμα και

να τα παρουσιάσουν στο σπίτι τους χωρίς να αποκαλύψουν ότι τα προμηθεύονται από τα συσσίτια. Προσπαθούν να κρατήσουν την αξιοπρέπεια τους ίσως γιατί η ανθρώπινη ταπείνωση είναι κάτι που δεν έχουμε βιώσει στην καθημερινότητά μας .

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση που μας διηγήθηκε μέλος της επιτροπής των συσσιτίων: «Όταν ζητήθηκε από μια μητέρα να βάλουμε στην κάρτα της έναν ακόμα δικαιούχο για να παίρνει τα πράγματα από το παντοπωλείο που είχε ζητήσει ,αυτή έβαλε τα κλάματα και αρνήθηκε λέγοντας ότι τα παιδιά μου δεν ξέρουν ότι εγώ ψωνίζω στο κοινωνικό παντοπωλείο νομίζουν ότι τα αγοράζω από κανονικό σούπερ μάρκετ.»

Η Μαρία είναι 35 ετών με σπουδές και τρεις ξένες γλώσσες στο βιογραφικό της . Τα συσσίτια είναι η μοναδική της περιουσία και προσπαθώντας να βρει τρόπο για να εργαστεί φροντίζει ωστόσο να συντηρείται από αυτά. Ποτέ δεν μίλησε στους συγγενείς της για την κατάστασή της αφού πιστεύει ότι δε μπορούν να την βοηθήσουν:

« Έχω ένα αδελφό και μία αδελφή παντρεμένους ,δεν προσπάθησα ποτέ να τους αποκαλύψω το σημείο στο οποίο έφθασα. Προσπαθώ να έχω καλή επικοινωνία και να μη δημιουργήσω το οποιοδήποτε δυσάρεστο γι αυτούς. Ζουν με τα δικά τους προβλήματα οπότε ότι κι αν τους πω θα τους τρελάνω !Και θα τους τρελάνω περισσότερο αφού δεν θα μπορούν να με βοηθήσουν. Οπότε για να μη τους βάλω σε μια τέτοια θέση προτίμησα να το ξέρει εγώ κι ο εαυτός μου!!!»

Στα συσσίτια της αρχιεπισκοπής μπορεί κανείς να συναντήσει δεκάδες τέτοιες ιστορίες ανθρώπων που εμφανίζουν το πιο νευραλγικό κομμάτι της κοινωνίας να είναι ανήμπορο.

Μητέρες από διάφορα μέρη των Αθηνών καταφθάνουν καθημερινά για να πάρουν μερίδες φαγητού για το σπίτι τους .Ζητώντας μάλιστα παραπάνω μερίδες ώστε να τις ρίξουν στην κατσαρόλα για να δουν τα παιδιά το απόγευμα που επιστρέφουν ότι η μητέρα μαγείρεψε και να μην υποψιαστούν ότι τρώνε από τα συσσίτια.

Τόνοι τροφίμων μοιράζονται κάθε χρόνο από την Αποστολή της εκκλησίας τους ανθρώπους που υποφέρουν . Μέρος αυτής της προσφοράς προέρχεται από την αλληλεγγύη των Ελλήνων. Η Αποστολή το 2012 μοίρασε 960 τόνους ενώ καθημερινά 10.000 μερίδες μοιράζονται σε ανθρώπους του κέντρου της Αθήνας. Το 2014 εκτιμάται ότι θα ξεπεράσουν τα 1.700.000 κιλά .

Όμως πως θα μπορούσε να γίνει διαφορετικά αν δεν υπήρχε και αυτός ο τρόπος της φροντίδας αυτών των ομάδων ; Η βασική ανάγκη του ανθρώπου δεν θα μπορούσε να καλυφθεί. Πριν από καιρό υπήρχαν αρκετοί που ψαχούλευαν στα

σκουπίδια . Σήμερα έχουμε ακόμη περισσότερους ανθρώπους απόρους και με χαμηλά εισοδήματα και άλλους που έχουν χάσει τη δουλειά τους. Ήταν μεσαίας τάξης και έρχονται εδώ για να ζητήσουν βοήθεια από την κοινωνική υπηρεσία» υποστηρίζει κοινωνική λειτουργός του δήμου Αθηνών.

Όταν στα ελληνικά σχολεία οι νεαροί μαθητές πεινούν και κάποιοι από αυτούς πέφτουν λιπόθυμοι από την ασιτία στην αυλή τους σχολείου τους. Όταν νεαροί φοιτητές λιποθυμούν από την πείνα στα πανεπιστήμια. Όταν άλλοι αυτοκτονούν όταν αναλογίζονται ότι δεν έχουν να προσφέρουν στην οικογένειά τους ούτε ένα πιάτο φαγητό αυτό το πρόβλημα δεν θα μπορούσε να μείνει άλυτο ούτε και θα μπορούσε να το παραβλέψει κανείς.

Ο Νίκος ένας από τους άστεγους των Αθηνών πρώην λογιστής σε εταιρία που έκλεισε αποκαλύπτει : «ένα μήνα πήγαινα από εφημερεύον σε εφημερεύον νοσοκομείο ,έβρισκα τον καλύτερο πάγκο και κοιμόμουν, ώσπου με ιδιωτική πρωτοβουλία βρέθηκε ένα κατάλυμα για μένα.»

Και τα όνειρα ; τι γίνεται με τα όνειρα τι γίνεται με τα σχέδια για το μέλλον γενεών και γενεών; Μπορούν να επενδύσουν πάνω στην πείνα τους , πάνω στην αγωνία τους; Οι περισσότεροι από εκείνους που παλεύουν με την πείνα τους μπορούν ;έχουν την δύναμη να παλέψουν και με το αύριο;

Υπάρχουν άνθρωποι που μέσα στην ατυχία και την κατάσταση που βιώνουν βρίσκουν την δύναμη να βοηθήσουν άλλους συνανθρώπους τους που βρίσκονται σε χειρότερη κατάσταση από τους ίδιους και αυτό είναι ένα μεγάλο μάθημα ζωής. Διότι όταν χορταίνεις την πείνα σου πρέπει να κάνεις ένα βήμα παρακάτω .

Η Κατερίνα άστεγη και αυτή ζει σε ξενώνα του Δήμου η ίδια όμως έχει αφυπνιστεί με όλα αυτά που βλέπει γύρω της:

« αν ακούσω από κάποιον συνάνθρωπό μου ότι έχει ανάγκη ή ότι θέλει ιατροφαρμακευτική περίθαλψη τον παίρνω και τον πάω σε εθελοντικές ομάδες που προσφέρουν αυτό που αυτός χρειάζεται.»

Ξαφνικά η Ελλάδα έγινε ένα αλισβερίσι συσσιτίων γιατί απλώς δεν μπορούσε να γίνει αλλιώς.

Ενεργοποιήθηκαν οι δήμοι , μητροπόλεις αλλά κυρίως η εκκλησία της Ελλάδος για να μην μείνει κόσμος χωρίς φαγητό.

Τα συσσίτια πολλαπλασιάστηκαν και οι περιοχές της Αθήνας και της επαρχίας γέμισαν οργανώσεις που ταΐζουν καθημερινά τον κόσμο που δεν έχει άλλη ελπίδα.

Τα συσσίτια της εκκλησίας της Ελλάδος από την αρχή της κρίσης , στηρίχτηκαν οικονομικά μέχρι και σήμερα και σε μηνιαία βάση από την Ιερά Μονή Βατοπαιδίου για να μην υπάρξει ούτε ένας πεινασμένος ούτε μια οικογένεια χωρίς τροφή για τα παιδιά της. Η Μονή Βατοπαιδίου μάλιστα εκτός από τα συσσίτια που προσφέρει μέσω της αρχιεπισκοπής προσφέρει τρόφιμα σε μητροπόλεις στην Ελλάδα , σε κοινωνικά παντοπωλεία σε ιδρύματα και γηροκομεία, αποφυλακίζει συμπολίτες μας που μπήκαν φυλακή για χρέη και βοηθάει οικονομικά οικογένειες πολυτέκνων.

Ο ηγούμενος του μοναστηριού αρχιμανδρίτης Εφραίμ εξηγεί ότι :

«Πάντα η Μονή Βατοπαιδίου προσέφερε βοήθεια σε πολλούς τομείς σε πολλά ιδρύματα σε Μονές σε Επισκοπές με τη χάρη Του Θεού. Παρόλα τα προβλήματα που υπάρχουν και στη Μονή μας προσπαθούμε να είμαστε άνθρωποι που βοηθάμε γιατί έτσι μας το επιτάσσει η συνείδησή μας. Είναι το καθήκον των μοναστηριών νομίζω διότι μέχρι τώρα βλέπει κανείς ότι οι πιστοί έδιναν στα Μοναστήρια τώρα βλέπουμε ότι οι πιστοί θέλουν από τα Μοναστήρια, είναι αυτή η περίοδος , που οι πιστοί πού να στραφούν παρά στους μοναχούς. Η οικονομική κρίση που συγγενεύει με την πνευματική δημιουργεί κενά στον άνθρωπο που αν δεν αντιμετωπιστούν ανάλογα την ώρα που πρέπει σκληραίνουν μεγαλώνουν και γεννιούνται καταστάσεις που δεν είναι του χεριού του ανθρώπου. Η Ιερά Μονή Βατοπαιδίου δε βοηθάει από μόνη της . Έχει φίλους που μας προσφέρουν για να προσφέρουμε και αυτό μας σώζει σήμερα.»

Όμως στα συσσίτια φάνηκαν και άλλα προβλήματα της ελληνικής κοινωνίας. Δεν υπήρχαν μόνο πεινασμένοι από φαγητό αλλά και ανάγκες από φάρμακα . Καρκινοπαθείς που δεν έχουν στο πλευρό τους γιατρούς και φάρμακα , έγκυες μητέρες ανασφάλιστες που δεν τις είχε δει ποτέ γιατρός. Ηλικιωμένοι χωρίς οικονομικές δυνατότητες θα σταθούν κι εκείνοι στην ουρά των συσσιτίων και σε λίγο θα αποκαλυφθούν και τα μεγαλύτερα ίσως από την πείνα προβλήματά τους.

Ο ιατρικός επισκέπτης Γιάννης Ιατρού μας λέει ότι: «Εκείνο που μας έκανε να νιώσουμε πραγματικά συγκλονισμένοι ήταν όταν μία γυναίκα γύρω στα 28 ήταν έγκυος στον 9ο και όταν ήρθε στο ιατρείο μας δεν είχε εξεταστεί από γιατρό. Όταν εξετάστηκε διαπιστώσαμε το πιο τραγικό. Ότι έπασχε από καρκίνο το οποίο δεν το ήξερε καν, διότι δεν είχε χρήματα να πηγαίνει σε γιατρό».

Και η εικόνα της κοινωνίας άλλαξε τα τελευταία χρόνια. Το 2010 οι άνθρωποι που πήγαιναν στα συσσίτια ήταν το 75% μετανάστες τώρα αυτό το ποσοστό και ακόμη

μεγαλύτερο είναι Έλληνες. Το ποσοστό μεγαλώνει καθημερινά αφού η ανεργία και η αβεβαιότητα για το αύριο δεν βρίσκουν γιατρειά σε μια χώρα χωρίς στηρίγματα.

Η κοινωνία των συσσιτίων όμως έβγαλε και λουλούδια. Άνθισε ο εθελοντισμός ξεπήδησαν ανθρώπινα συναισθήματα από τις καρδιές μικρών και μεγάλων. Έσπευσαν να βοηθήσουν το έργο της ανθρωπιάς έστω και με την μικρή δύναμη που διέθεταν.

«Ξέρουμε ότι πρέπει να δράσουμε για να βοηθήσουμε τους ανθρώπους που βρίσκονται σε δύσκολη κατάσταση ώστε να ανταπεξέλθουν και να μπορέσουν στο μέλλον να ανακάμψουν τονίζει ο Γιάννης Κουρής στέλεχος προσκοπικής κίνησης. Είναι μια ευκαιρία για εμάς να προσφέρουμε κοινωνικό έργο το οποίο έχει αποτέλεσμα διάρκεια και να βοηθήσουμε όσο μπορούμε σε αυτήν την προσπάθεια».

Τα συσσίτια όμως θα πρέπει να καθρεπτίζουν από δω και πέρα την κοινωνία μας ; Να καθορίζουν την καθημερινότητα των πολιτών που στέκονται στην ουρά;

Η οικονομική και κοινωνική κρίση που ξεπήδησε μέσα από την κρίση αξιών πόσο ακόμη θα στέλνει τους πολίτες αυτής της χώρας στις ουρές ;

Πόσο ακόμη θα πρέπει να μαγειρεύει στην κατσαρόλα της , η μάνα τις μερίδες που πήρε από τα συσσίτια, κρυφά από τα παιδιά της ;

Πόσο ακόμη θα κρύβει ο νεαρός άνδρας από τα αδέλφια του ότι είναι άνεργος και αντί να πάει το πρωί στην δουλειά ,να στήνεται στην ουρά για ένα πιάτο φαγητό;

Πόσο ακόμη το χέρι του ο Έλληνας θα το απλώνει για ελεημοσύνη και θα κινδυνεύει η κίνηση αυτή να του ευνουχίσει τα όνειρα και να του γίνει συνήθεια;

Χαρακτηριστική είναι η παρατήρηση εθελόντριας στην επιτροπή των συσσιτίων , άνεργης ψυχολόγου:

«Εννοείται ότι η κίνηση αυτή που γίνεται κυρίως από την εκκλησία και από κάποιους Δήμους βοηθάει τον συνάνθρωπο. Όμως θέλει μεγάλη προσοχή στην αντιμετώπιση κάποιων περιστατικών. Το μέλημά μας δεν πρέπει να είναι μόνο να γεμίσουμε το στομάχι μας αλλά να ενεργοποιηθούμε. Αν μείνουμε μόνο στο ότι έχουμε εξασφαλίσει το φαγητό μας και μας γίνει συνήθεια η ουρά των συσσιτίων είναι πολύ επικίνδυνο. Πρέπει να ενεργοποιούμαι τους άνεργους να βρουν κάτι να κάνουν να απασχοληθούν να δραστηριοποιηθούν. Πιστεύω ότι αυτό είναι άλλο ένα κομμάτι που λείπει από την φιλανθρωπία των ημερών . Να βοηθήσεις τον διπλανό σου να αποκτήσει μια δραστηριότητα έστω μικρή.»

Η κοινωνία των συσσιτίων δεν πρέπει να παραμείνει στις ουρές πρέπει να εξελιχθεί

σε κοινωνία δημιουργική σε κοινωνία με αξίες σε κοινωνία που ξεπερνάει τα πάθη της και ανασκουμπώνεται για να παλέψει . Και αυτά τα κίνητρα πρέπει να δοθούν από την πολιτεία που προς το παρόν φαίνεται να έχει βολευθεί από τις φιλανθρωπικές κινήσεις της εκκλησίας και άλλων οργανισμών και έτσι ξεπλένει τις υποχρεώσεις της απέναντι πολίτη .

Αλλά η ντροπή δεν ξεπλένεται με το να κλείνεις τα μάτια σου για να μην δεις ότι το επόμενο βήμα πρέπει να το κάνεις εσύ ...

κείμενο από το ντοκιμαντέρ :"Ελλάδα χώρα των συσσιτίων"